

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра публічного права

Назва навчальної дисципліни

Спеціальність 081 Право
Освітньо-професійна програма Право

Курс	1
Семестр	1-2

Статус Обов'язкова
Форма навчання Денна / заочна
Семестровий контроль Екзамен / залік
Індивідуальне завдання Курсова робота

ECTS	8
Годин	240

Інформація про викладачів

Викладачі	Лекції	Практичні/лабораторні
ПІБ	Чепульченко Тетяна Олексіївна Посада доцент Науковий ступінь кандидат юридичних наук Вчене звання доцент	Пряміцин Вячеслав Юрійович Посада викладач
Профіль викладача	http://tdp.kpi.ua/vikladachi/	http://tdp.kpi.ua/vikladachi/
e-mail		slavayurievich@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна (1 семестр)	18	36	18	36	0	0
Денна (2 семестр)	18	36	18	36	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Теорія держави і права" спрямована на опанування студентами навичок використання базових знань з правових засад розвитку суспільства, побудови, розвитку та функціонування держави і права. Під час вивчення дисципліни «Теорія держави і права» студенти будуть орієнтуватись в системі законодавства України та знати основні поняття юриспруденції. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія держави і права» є отримання навичок розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти:

- Оволодіють навиками реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Оволодіють теоретичними знаннями з метою збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку держави і права, а також оволодіють загальною системою знань про роботу державного механізму, систему права та законодавства в їх розвитку.
- Отримають навички абстрактного мислення, аналізу та синтезу державно-правових явищ.
- Будуть здатні застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- Здобудуть знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
- Здобудуть навички розуміння правової природи прав та свобод людини, повага до її честі і гідності як найвищої соціальної цінності.
- Оволодіють навиками застосування знань державно-правових явищ у практичних ситуаціях.
- Оволодіють теоретичними знаннями щодо реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- Отримають знання та розуміння держави і права, їх виникнення, розвитку та функціонування, розуміння професійної діяльності юриста.
- Отримають здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- Отримають здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- Отримають здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Теорія держави і права» вивчається паралельно з предметами «Логіка», «Філософія», вона є необхідною передумовою подальшого засвоєння галузевих, спеціальних прикладних юридичних дисциплін.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджери та чат бот Telegram "ТДПконсультант". Студентам необхідно володіти навиками з використання текстового редактора.

Перелік тем

Кредитний модуль 1

Тема 1. Загальнотеоретична характеристика правознавства як юридичної науки. Поняття, предмет і структура юридичної науки.

Тема 2. Загальне поняття, предмет методологія та функції теорії держави і права, її практична значущість.

Тема 3. Походження, сутність та основні риси держави.

Тема 4. Загальна характеристика теорій походження держави. Теорія сучасної держави.

Тема 5. Типологія держави.

Тема 6. Державна влада і держава.

Тема 7. Державно-політична система суспільства.

Тема 8. Форми держави та її структурні елементи.

Тема 9. Функції держави.

Тема 10. Механізм і апарат держави.

Тема 11. Місцеве самоврядування.

Тема 12. Соціальна держава.

Тема 13. Права людини і громадянина.

Тема 14. Основні теорії демократії.

Кредитний модуль 2

Тема 1. Загальне вчення про право.

Тема 2. Основні сучасні підходи до праворозуміння.

Тема 3. Теорія сучасної правової системи.

Тема 4. Система права і систематизація нормативно-правових актів.

Тема 5. Норми права у системі нормативного регулювання.

Тема 6. Правоутворення та форми (джерела) права.

Тема 7. Правові відносини. Юридичні факти.

Тема 8. Реалізація норм права.

Тема 9. Тлумачення правових норм.

Тема 10. Правова і правомірна поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність.

Тема 11. Законність і правопорядок.

Тема 12. Правосвідомість і правова культура.

Тема 13. Правове виховання. Правовий нігілізм.

Тема 14. Основні типи правових систем світу.

Тема 15. Правова система України.

Програмні результати навчання ¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи та держави	Робота з навчальною літературою; робота в малих групах, дискутування	Усне опитування, публічні виступи	Протягом всього навчання
2.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів та державно-правових явищ, норм фундаментальних галузей права в їх системі та взаємозв'язку	Робота в малих групах, розв'язання практичних завдань, робота з нормативною документацією	Виступи з презентаціями, виконання письмових практичних робіт, письмові творчі проекти	Протягом всього навчання
	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, основні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави.	Робота з нормативно-правовими актами, з навчальною та науковою літературою	Усне опитування, виконання практичних кейсів	Протягом всього навчання

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, групова робота, командна робота, парна робота, ділові ігри, навчальні дебати, круглий стіл та есе з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет-семінар і ін.).

¹Learning outcomes.

Навчальні ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали і нормативно-правові акти прикріплені до відповідних тем в чатботі "ТДПконсультант".

Індивідуальне завдання

Відповідно до навчального плану студентами в першому семестрі повинні бути написані реферати. Виконання реферату допомагає більш глибоко уявити правові положення, показує здібності студентів до самостійної роботи з літературою, допомагає виробити навички до узагальнення матеріалів правової практики і вірного застосування норм права. Реферат виконується по одній з пропонованих тем за вибором студента. Виконуючи реферат, студенту слід ретельно ознайомитись і засвоїти певні положення навчальної програми. Тому її слід вибирати з урахуванням інтересу до певного питання курсу.

Обсяг реферату становить 15-20 сторінок друкованого тексту. Реферат з дисципліни «Теорія держави і права» здається не пізніше як за місяць до залікової сесії студентів відповідної форми навчання. Реферат виконується виключно державною мовою. Оцінюється незадовільно реферат, яка виконана на базі підручника та позбавлена елементів самостійності. Неприпустимо переписувати текст з літературних джерел без посилання на авторів назву роботи та сторінку де міститься цей текст.

Одним з основних видів семестрового контролю під час опанування навчальної дисципліни «Теорія держави і права» в другому семестрі є виконання курсової роботи. Курсова робота виконується згідно з вимогами, у термін, зазначений викладачем.

Курсова робота сприяє більш глибокому засвоєнню та закріпленню матеріалу з теорії держави і права, набуттю отриманих навичок самостійного вивчення відповідної державно-правової проблеми, допомагає виробити навички до узагальнення матеріалів правової практики і вірного застосування норм права. Студент може писати курсову роботу тільки на погоджену з викладачем тему.

Мета курсової роботи з дисципліни «Теорія держави і права» - перевірити рівень знань студентів найбільш загальних і провідних закономірностей виникнення, функціонування й розвитку держави і права, сприяти розвитку творчої ініціативи, самостійності, відповідальності, сприяти розвитку у кожного студента навичок самостійної роботи.

Студент повинен творчо використовувати придбані знання, самостійно робити узагальнення своїх думок з використанням загальнонаукової та державно-правової термінології, використовувати їх на практиці для вирішення тієї чи іншої життєвої ситуації.

Основними завданнями курсової роботи є:

- здобуття навичок, формування проблем та шляхів їх вирішення;
- формування культури оформлення письмових науково практичних публікацій та матеріалів до публічного виступу;
- відпрацювання навичок реферування великої кількості інформації (вміння «стискати» інформацію за принципом – «словам тісно – думкам просторо»);
- здобуття навичок публічного виступу, захисту своїх поглядів;
- відпрацювання навичок пошуку та опрацювання науково-практичної літератури та інших джерел інформації.

Титульний аркуш курсової роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва факультету; назва кафедри; реєстраційний номер, назва навчальної дисципліни; тема курсової роботи; прізвище та ім'я студента, курс, номер академічної групи, науковий керівник, рік.

За титульним аркушем слідує детальний план курсової роботи, в якому треба виділити вступ, 3 розділи основного змісту, їх підрозділи, висновок, список використаної літератури. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного питання. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Обсяг курсової роботи в залежності від обраної теми може варіюватися від 20 до 25 сторінок основного тексту (за узгодженням з викладачем). Обсяг курсової роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення питання, що розглядається, оцінити, як воно висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції.

Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с.54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці творчої роботи списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 15 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернет.

Курсова робота оцінюється за критеріями: логічності плану; повноти й глибини розкриття теми; правильності оформлення в тестовому редакторі; кількості використаних джерел і чіткості посилань на них; відображення практичних матеріалів та статистичних даних; оформлення; обґрунтування власної думки студента з цього питання у вигляді висновку.

Граничний термін подання курсової роботи на перевірку: за 20 днів до початку залікової сесії.

Курсова робота перевіряється на плагіат. У разі виявлення академічної не доброчесності, робота анулюється і не перевіряється.

Система оцінювання

1 семестр

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Опитування на семінарському занятті	60	4	15	60
2.	Проходження онлайн-курсів	20	5	4	20
3.	Реферат	20	20	1	20
	Всього				100

2 семестр

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Опитування на семінарському занятті	60	4	15	60
2.	Екзамен	40	1	40	40
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до екзамену/заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 40$

Необов'язкові умови допуску до екзамену:

1. Активність на практичних заняттях.
2. Позитивний результат першої атестації та другої атестації.
3. Відвідування лекційних занять.
4. Виконання практичних робіт.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так в 1 семестрі (залік) ні в 2 семестрі (екзамен).

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання фахової статті	10 балів	Порушення термінів виконання індивідуального завдання	- 5 балів

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи

Перескладання пропущених семінарських занять відбуваються 1 раз в тиждень в назначений викладачем день.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг ⁵	≥ 15 балів	≥ 28 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі студентами. У разі, якщо невелика кількість студентів має бажання пройти онлайн-курс за певною тематикою, вивчення матеріалу за допомогою таких курсів допускається, але студенти повинні виконати всі завдання, які передбачені у навчальній дисципліні.

Для кращого розуміння сучасних тенденцій розвитку та функціонування держави і права пропонується опанувати наступні он-лайн курси:

Механіка реформ:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MR101+2018_T3/about

Основи державної політики:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/GOV101/2015_T2/about

Децентралізація в Україні – теорія та практика:

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DC101+2017_T4/about

Права людини в дії: <https://vumonline.ua/course/human-rights/>

Дані курси розроблені провідними вітчизняними науковцями та за активної участі державних діячів України. Основне коло питань, які в них розглядаються це: чітке обґрунтування та оволодіти поняттєво-термінологічним апаратом курсу; формування розуміння основ державної політики, розробки змін до законодавства та прийняття управлінських рішень.

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

³Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴Там само.

⁵Там само.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Теорія держави і права» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Позааудиторні заняття

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Додаток 1.

Програмні результати навчання (розширена форма)

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія держави і права» студенти зможуть:

Результати навчання		Відповідність результатів навчання до компетентностей у СВО ⁶	
		Загальні компетентності (softskills)	Спеціальні компетентності (фахові)
1.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
2.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
3.	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

⁶Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2018 року № 1379 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

Додаток 2.

Запитання на кваліфікаційний іспит у відповідності до програмних результатів навчання

№ з/п	Результати навчання	Запитання на кваліфікаційний іспит (у відповідності до програмних результатів навчання)
1.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.	Визначте основні методологічні підходи, що склалися до розуміння держави. Дайте розгорнуту характеристику форми правління. Дайте характеристику ознакам суверенітету Української держави. Розкрийте співвідношення держави і права з природою, суспільством, економікою.
2.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права	Охарактеризуйте структуру права за допомогою прикладів чинного законодавства. Наведіть приклади норм права, в яких містяться різні види структурних елементів (складні, прості, альтернативні). Як співвідносяться норми права з іншими соціальними нормами? В чому полягає їхня взаємодія?
3.	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	Поясніть співвідношення законності з правопорушенням, суспільним порядком і дисципліною. Поясніть в чому суть тлумачення норм права. Поясніть, яку роль виконують у механізмі держави підприємства і установи